



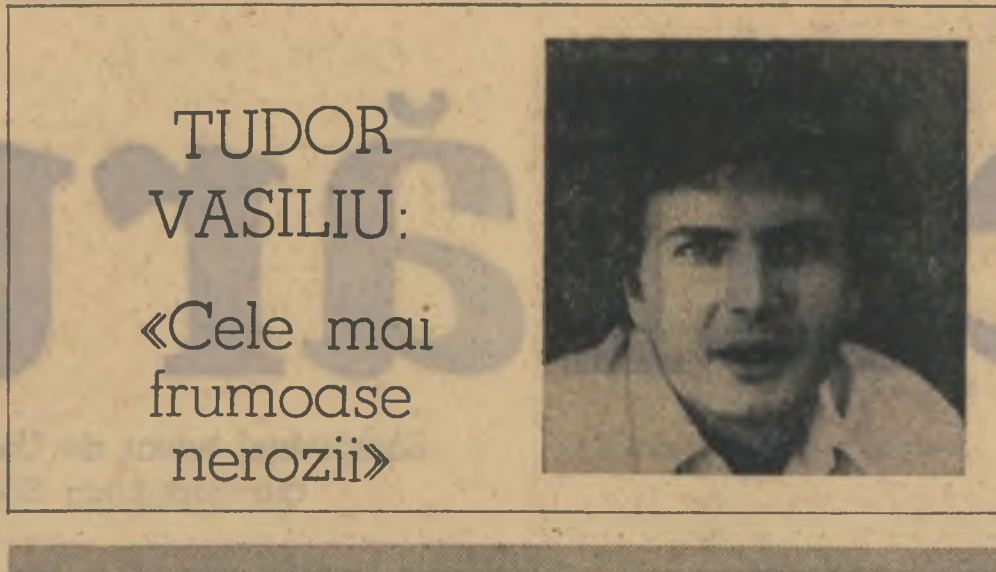


Poet fumist și prozator de fantezie („Protect de cime” era o astfel de producție juvenilă) Tudor Vasiliu (n. 1930) s-a clarificat în direcția romanului inventiv și popular. Însă mai cu seamă în aforismul absurd din care ne-a plăcut cel mai mult: „Peagusa troian”. „Îndreptar de greselie alora” și „Cele mai frumoase nerozii” (1981, Ed. „Cartea Românească”). Între ele diferența nu este mare, făcând abstracție de cronologie, căci „aforismul” nu a înaintat cu mult față de înfruntarea mizantropului și barocului, cu aparență grațioasă expresivă. Acesta nu mai este „aforism”, este un „aforism”, „o nerozie”, o definiție în fond însă cu termeni inverși, o judecată a rebours. Izvorul „aforismelor” stă neîndoișor în aforismul clasic, care emană dintr-un spirit malign și mizantrop precum al lui La Rochefoucauld și lui La Bruyere, dezvoltând însă malicia pe lactura ei care duce la absurd și burlesc. De aci derivă și impresia de ludicitate, care este a unui inconfirmat juvenil, necunosător de umanitate în ce are aceea esențială ei curioasă moravuri pitorești, satirice cu grațioasă, prelunghind adolescența înșurșă în planul judecării etice „temporare”. Nimic nu pare definitiv și ușor dintr-un examen adinc, totul este reflexul unei invenții de moment, atrăgătoare în fond prin înfruntarea scandalosă precum și prin neînțelegerea care epotează pe burghese. Ceea ce este ludic provine de aici, în „aforismul” lui Tudor Vasiliu, mai cu seamă din limbaj, propozițiile lui fiind în chip învederat expresia unui spirit fascinat de cuvinte, tubitor al comediei lexicale mai degrabă decât al umorului moralist.

Remarcabil este că atare simțul limbii în latura calamburistă și paromielogică. În momentul înfruntării, aforismul la în sens propriu ceea ce este figurat și obține o combinație inedită de idei, un organism unde se încrucează reglementa, o spațiu nouă utopică, unde omul e de pildă, „piatră” ori „mecanism”. Funcțiile fiziologice sînt de aceea fanteziste, cu observația că înșurșă vine tot din limbajului ambiguu. „În februarie căprioarelor le e atât de foame, încît nu sînt mai deosebi decît un vinător și un glonț, pentru a se putea împăca pe săturate.”

Calamburii „este bizut pe o mai rară cunoaștere a limbii „Pune-mi șaua, porunci centaure. Vreau să încalc” scotind efectul din ambiguitate, semn de inventivitate poetică: „În vis,

# CRONICA LITERARA



TUDOR VASILIU: «Cele mai frumoase nerozii»

realitate se oglindeste și se machiază”. De altfel, Tudor Vasiliu este un spirit atât de inventiv și cu o abilitate tehnică într-atît de expertă încît inventarul născătorilor lui e în sine un spectacol fascinant. El emite definiții absurde precum acestea: „Priza este ceva exagerat de cîrm”, „Oceanul e o scrumbie extraordinară de udă”, în fond nu de tot inedite în mecanică (într-un fel de supra-realism) noi în expresia cu neputință de anticipat. Apoi, inversiunea logică de efect, consistind în retorsiunea cite unor expresii curențe, îndărătul cărora pare a se găsi vîdit: „Primăvara, oamenii buni! Pasăre cu pasăre, se-noroc țările calde?”. Sau parodia, pornind de la un text notoriu, modificat în punctul unde se sprijinea lexical: „Unde e vîdit de altădată?”. O formă parodică și paromielogică interpretată: „Deviza gînilor: cine oază azi un ou, mine va oua un bou”, ori aluzia în cod, care dă înfruntatului impresii subtile: „Nu

țiale nonsensuri, ca aici: „Copiii nu sar coarda. Ei dezghioacă în aerul străzii o sferă care e numai a lor”. Tehnica nu e însă totul, mai este nevoie și de filosofie, căci aforismul, oricît ar fi de burlesc și de concretizat, înzorește din judecata spirituală față de univers. Aci Tudor Vasiliu s-a exprimat cu mai se pare, o notă în plus față de „Îndreptar de greselie alora”, vîdînd o cugetare indiscutabil omogenizată. Filozofia lui este stoică, căci aforismul recomandă rezistența spiritului înaintea vicisitudinilor („Loviturile dor, apoi înfruntă și pierdîndu-și — lăta biografică celui ce scapă”, e un rebel activ, cu sentimentul de înșurșă creat de conjuncturile ostile: „De cînd mă știu lupt pe baricadele în care alții se felicita că m-au baricadat”, în fine, e un soi de „maudit”, inconsolat ghinionist: „Mie cînd îmi suride norocul, o face cu malicie”).

Stoicismul, cu origina lui mizantropă e, în fond, proprie moralității și pare a fi mediul filozofic unde croște aforismul. Însă moralistii cultivă esteticele nefericirile în amor, carnavaul pasiunilor înfrînse și sublimare în ironie, precum și observația moralității de sus (cu accent pe travestii, camelonism). Un mizantrop cu accese de misoginism temperat, e și Tudor Vasiliu, care deplînge incompatibilitățile amoroase. („Nu-ți mișcă mîna să-mi păcălîți căsătorindu-mă cu tine; nenorocirea e că și tu, dragă mea, merita ceva mai bun”), fiind un misogin temperat și în tot cazul cordial: „Femeile se împart în corupibile și neprihănite; dar în așa fel încît, dacă vrei să le curești, nu trebuie găsită femeia ci momentul!”.

În fine, stoicismul la arareori înfrînșarea unei umori sarcastice și macabre, din categoria supra-realistului „humour noir”, precum ar fi, în această propoziție despre destinul fîntînului: „Să fie aplaudat cu precizie, ori în astfel de observații aparent ecologice, în fond despre triumful mediocrității: „Acvilia dispăre, zăganul se stînge și ei, ciobra grivă se hotărăște să zboare mai sus”, sau în acest tablou de o cruzime înfruntată numai de avangardisti: „Virzile de tot după ce ambulanța pleacă și începe rarea gona ultimii spectatori, i se deschise și lui parșuta”.

Cu stilul lui ricanex și boem, scoțind efect satiric și absurd din proverbul modificat, cultivînd poanta lugubră, umoristică din pricina inventivității comentariului, sceptic în filozofie și baroc prin calamburii, Tudor Vasiliu este, neîndoișor — un aforist (era să zic „aforist”) de speță rară.

Artur Silvestri

## REVISTA REVISTELOR

### „SCIENTIA TINERETULUI” Supliment literar-artistic, nr. 1



Constelația publicărilor culturale-artistice contemporane ce au în centrul atenției spiritul creator al tinerilor generații se îmbogățește cu Suplimentul literar-artistic editat sub egida ziarului „Scintila Tineretului”. „Tribună de afirmare a tinerilor creaturi — citim în „Cuvînt înainte” la primul număr — Suplimentul literar-artistic al „Scintilei tineretului” constituie încă

o dovadă a grijii partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru educarea tineretului, pentru a tinerilor scriitori, muzicieni, artiști plastici, actori și regiști, pentru afirmarea lor plină, sub semnul artei angajate, demne de zilele epoch socialistă în care trăim”. Conceptul sub semnul unor asemenea generații și ferile suspicinilor, cel dintîi număr al publicației, în bătă mîsură, face dovada unei judicioase orientări în alcătuirea lui. Sectorul consacrat literaturii conține un vii interviu cu poetul Gabriel Chifu, o utilă dezbateră avînd drept obiectiv proza scurtă (participă Mircea Nedelcu, Sorin Preda, Cristian Teodorcu, Nicolae Iliescu și George Cusnarencu), două pagini compacte de poezie — „Constelații lirice” — și două promițătoare texte de proză semnate de Radu Pîntea și Ioan Lăcustă. Concluzată prin reproducerea publicată, rubrica Atelier '81, în cadrul căreia cititorul face cunoștință cu lucrările tînarului și talentatului plastician Virgil Manoaș.

Saltăm cu sinele sentimente de colegialitate aperiții Suplimentului literar-artistic al „Scintilei tineretului”, urînd colectivului redacțional fermitate și rigoare profesională în activitatea de viitor.

Cronica

## Multe citate și puține comentarii

I. Jurnal de critică, cea de-a doua carte a lui Alex. Ștefănescu, începe cu o „parabolă despre evoluția literaturii”. Pe aproape două pagini se confruntă două personaje: Mincinosul și Omul-de-bună-credință. Mincinosul îl minte pe celălalt de cinci ori, de șase, de „n” ori, că ațară plouă iar acesta din urmă crede mereu și se expedie la feroastră să verifice. Deci, Alex. Ștefănescu vîdînd „arta ca minciună” își aduce contribuția la definiția literaturii. „Decădere minciunii” (eseu sub formă de dialog), Oscar Wilde avusese, mai nuanțat, exact aceleași păreri: „Una dintre principalele cauze ce se pot atribui caracterului ciudat de onal al celei mai mari părți a literaturii din epoca noastră este, neîndoielnic, decăderea Mincinosului ca artă, știință și plăcere socială. (...) De altfel lucrul pentru care pledez eu este Minciuna în artă”. În afara transcrierii, cu scopuri pedagogice, sub formă de fabulă, la textul vechi, Alex. Ștefănescu nu aduce nici o contribuție. Faptul că ignoră problema originalității ideilor literare poate fi demonstrat și cu alt prilej: este semnificativă alăturarea unor citate din Alex. Ștefănescu și Jorge Luis Borges. Alex. Ștefănescu: „Cere închișor, Apănat într-un dicționar este cuprîndă întreaga cunoaștere omenească. Putem învăța de pildă, fizica învățîndu-și definiția și apoi definiția elementelor care-i compun definiția și așa mai departe. Dar un dicționar nu este, în fond, decît o listă fîntă de cuvînte. Fiecare cuvînt este explicat prin cuvîntele care se află în același dicționar. Nîrîc adevărat din afară nu pîtrîndu-și ingenioasă convenție care, asemenea unui tablou iremediabil plat, dă totuși iluzia perspectivei.” Jorge Luis Borges (Biblioteca Babeș): „Această (bibliotecă) admit că descoperirilor fundamentale a Bibliotecii. Acest gînditor a simbolului natural, dar susțin că o astfel de aplicație este intimplătoare și că în sine nici o carte nu înseamnă nimic (dependența unei cărți de celelalte cărți — n.n.). Aceste exemple i-au îngăduit unui bibliotecar de geniu să descopere legea fundamentală a Bibliotecii. Acest gînditor a observat că toate cărțile, oricît ar fi de deosebite, sînt alcătuite din aceleași elemente: spațiile albe, punctul, virgula, cele douăzeci și două de litere ale alfabetului.” Ajungem și la definiția mai precisă a „cercului închișor”. Ce conține Biblioteca? „catalogul adevărat al Bibliotecii, miile și miile de cataloage false, demonstrații falsificate ale acestor cataloage, demonstrații înșelătoare catalogului adevărat, evanghelia gnostică a lui Basilides, comentariile acestor evangheliști, comentariul comentariului acestor evangheliști (...) Pentru a localiza cartea A trebuie consultată în mod preventiv cartea B care indică locul lui A; pentru a localiza cartea B trebuie consultată înainte cartea C și așa pînă la nesfîrșit. (...) A vorbi înseamnă a te expune taufolosiilor”. Fiecare carte e o variantă a celei cărți (invariabilă ideologică se reprezintă însăși Biblioteca. La Alex. Ștefănescu fiecare cuvînt e o variantă a aceluși Cuvînt ce reprezintă însuși Dicționarul. Numal că, din păcate, pînă și acest dicționar există în Biblioteca Babel. Criticul pe care-l comentăm ori a cunoscut textul princeps și a ignorat pentru noi acest lucru, ori nu a cunoscut acel text și „a creat” altul.

II. A doua parte a articolului cercetează logica textului din „Jurnalul” respectiv. Autorul ironizează și de aprobă la pag. 8: „cultivarea fahrică a obsesilor (!!!) mersul în ghețele strînte ale meru aceluiași stil”. (Pot fi amintite aici — n.n. — Bacovia, Mircea Ciobanu, Dan Laurențiu, Cezar Ivănescu etc.). Citim la

## OPINII

pag. 173: „În fond este cu totul impropriu să pretîndem unii volum de versuri de Nichita Stănescu să înfrînșească o creație nouă. (...) Iar față de sine această creație n-are cum să se modifice prea mult, deoarece natura ei fluidă, proteică, o face să recadă mereu în ea însăși, ca jetul unei fîntîni ateziene. După terminarea lecturii ceea ce ne rămîne în minte, nu este un număr de recare de texte, ci un limbaj, de care nu se face rețedă dor să-l mai auzim vorbit. Tocmal de aceea, fiecare nouă carte publicată de autorul celor II elegii ne bucură ca o regăsită, ca o încredințare că miracolul se poate produce încă o dată”. Aici criticul aprobă consecvența unui stil.

La pag. 243: „Dacă scriitorul trebuie să nu sîntă înfrînșat de reprezentate în opera sa, la o problemă care a preocupat de-a lungul timpului pe aproape toți oamenii veniți într-un fel sau altul în contact cu literatura. Multă dintre ei, în special cei cu un nivel intelectual modest obișnuși să recepteze literatura într-un mod preventiv, practic, au intruziunii și intruzii cu feroare cultul „autobiografic”. Să eră să cred într-un mod agresiv, pretinzînd să fie imitai, că scriitorul trebuie să fi trăit el însuși experiențele pe care urmează să le descrie dacă vrea cu adevărat să facă literatura. Acesta sînt adevărați ai unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme a unei estetici rudimentare... Am citit cu atenție aceste fraze și nu mi-am îngăduit să fiu în dezacord cu ele. Dar ce ne facem cu această estetică (pag. 199). „În ceea ce mă privește mărturisesc că dacă mă pot bucura, fie și parțial, de frumusețea ascunsă a acestei poezii (e vorba de Ion Gheorghe), aceasta se datorează unei amintiri din copilărie. Mă aflam într-o vacanță la țară, la bunica și într-o seară, cînd toți ai casei stăteau la gura sobei și aveam chupurile luminate doar de reflexele focului, am fost trimis să aduc apă de la fîntînă. Am lăsat cu seamă în întunericul albastru de afară, am scos o găleată de apă — parcă o încălțură de beznă — din adîncul fără fund al fîntînii și, cînd m-am întors, bunica a luat cu un clesle lung din vatră un cărbune aprins pe care l-a aruncat în apă, pentru a alunga cine știe ce primejdii. Spiritul bunicii de kerale la atîncea cu apă, cuvintele de neîntelese rostite de bunica, li-nștea înstrănutat mîndre după ceea în sufletele noastre m-au făcut să simt pentru o clipă cu o mare intensitate, că toate sînt rînduite într-un anumit fel din timpuri de demult, că fiecare gest omeneș are o „nămă”. Înfrînșă eră în acea vreme



Fotografia lui Lautréamont

Contele acesta care se vede în fotografia de culoarea prafului de pușcă... Acum nu mai există dar trenul poștal taie mai departe...

vasile petre fati

„Vasile Petre Fati s-a desprins cu totul de ispită „poeticului”, dovadă și titlul afectat al ultimului său volum și, în linii mari el și-a găsit formula, mișcându-se între limitele ei cu naturalele, cu o veritabilă grație a libertății...



EUGEN DORCESCU

Și pe urmă și voi care ați venit vedeți că este iarnă și m-am legat la ochi cu un fular... Ca să văd zăpada, ca să miros zăpada...

scena aceea penibilă în care doamna bătrână țipă și atunci știu că fata care cântă se gîndește la mine... Mă amestec atît de ușor lîmi scot vechile lame de ras, le privesc și atunci știu că o să trăiesc atît de puțin...

Imi face figura : mă face nemuritor ! Limitele mele umane încep de la miini, de la gură și unde se termină... Degetele mele începe doamna bătrînă care țipă, unde se termină degetele ei încep eu...

Frumoasa poloneză

Frumoasa poloneză plîngea atît de ușor, l-am dat țigările mele și-am ris... l-am dat fularul meu ca o bătrînă cazemată în care puțeți trage cu țoții...

Amănuntele

Sunt fluturi care se așează pe miinile mele Sunt zile nici nîci eu nu mai exist... Pinea s-a terminat l zîua s-a sfîrșit l Deschid ușa casei, cer apă verisoarei mele...

Marea gorilă a iernii

Inchid ochii și văd marea gorilă a iernii, Cu mersul și cu marea mea oboesală... Dacă ea doarme eu trebuie s-o pîrșes, O sută de ani ca pacea cu perșii...

Iarna paradisului

Poți să urci, poți să te întorci acasă, Ușa e deschisă, zîua este vineri... Iarna care a venit are ceva public, Somnul e bun, patul e bun...

Cerul

Cerul e-n general o senzație De lumină imensă și clară, Chiar și noaptea cînd Steaua Polară Pare-un cub de nesomn și creație...

Cerul, El, mai întîns și mai dens, Are-un zîcnet adînc, o chemare, O lumină mereu călătoare Ingropată în taină și sens...

Nu te teme iubito, nu știu, Doar prăsim că nimic nu se pierde, Bănuiesc că de-apururi sint viu Și că firea-i o ramură verde...

Bănuiesc că-nceputul totul E mai simplu decît ce urmează - Universul scîpînd dintr-o rază În ceva care n-are egal...

Afară

Cînd somnul din cuvinte alunecă de-a parte Se vede miezul dulce al logicii subțiri Ca o alea albă prin limpezii trîndafirii Pierzîndu-se în pieptul luminii, fără moarte...

Nu deranja secunda acestui fapt celsit Cînd vezi că Universul se-ntoarce blind in sine Șezînd în transparența prezentei hyaline Cu spatele la șoapte și față către rest...

Cînd somnul din cuvinte alunecă puțin De pe-nstrunita taină, „pepele-te afară În noaptea care suie în infinit, ușoară, Și-ascultă cum lucrează spectacolul divin...

Un aer simt

Un aer simt curat ca de zăpadă - Nici frig nu-mi e și nici nu-mi e prea cald, În adevăr dreptatea o să cadă Ca-n infinit neliniștea Eladă...

Iubito, strig, din ghiastă se refacă Și firea mea și dorul meu nebun De-a fi polen în aerul de pace Și setea nemiloasă de tutun...

bujor voinea

„...volumul Hidrargir vădeste o prospețime pe care mulți au pierdut-o minati de imitari sterile... Extraordinară este la Bujor Voinea tocmai incoruptibilitatea stărilor făcute cu fir de pânjen, cu cerneală lunară... În Bujor Voinea, dacă lentilele modernismului nu-l vor distruge, avem o bună promisiune...”



DAN CRISTEA

„Mai muzical și mai deopot, dezînolot, superficial pe alocuri, cu o oarecare grație meringă pînă la a executa doar piruete imagistice, autorul volumului Hidrargir (Ed. Cartea Românească) cunoaște turnura felină a frazării poetice, de o inegalabilă pregnanță lirică... Cartea se citește cu plăcere, cucerit de versul fluid, instabil, aerian...”

„Necîntînd prima carte a lui Bujor Voinea, descopăr de-abia acum, cu cea de-a doua, Hidrargir (Ed. Cartea Românească), un autor deloc lipsit de interes, un poet de zgîlbie interesată cantabilă, un „blind trăgător de argint”, după cum sună propria-i formulă, surprinzînd fericit într-însa și regimul de oarecare gratuitate al acestei poezii și, în strînsă leagătură, cheltuirea ei pe dulcele nimicuri de preț ale universului liric. Inveșmîntat în „falda celest al plăcerii”, poetul își umple țevile aeriene ale versurilor cu pulbere fină de culori, risipînd-o în jur, în scopul singur al cîntecului...”

Sorb insetat al gîndului opus - Profal revine chiar de s-or fi dus. Un aer simt curat și-nzăpezite La milimetru stele trec prin cer Pe fabuloase cercuri și orbite Nepieritoare sfîntului ether...

Chiar dacă vocea mușilor e mută Tu totdeauna lingă mine dormi. N-am nici cuvinte, sarea s-a sfîrșit, l-asa amurg pe lac și bîntuit Sar păsări de-numeric, părăsite. Dormi, într-un ceas zăpezile ne-ajung, Eu mă gîndesc la mările fantastice...

Zdrobești o urmă cu piciorul sting Piciorul drept fiind al iubirii noastre.

O, nu pleca, o, nu pleca din noi Tu tinerete, rosie virtute, Mai am un vin scînteietor să beau Fără tanin și plin de senectute.

Se sparge-n aer

Se sparge-n aer soarele cel dulce De dupăamiază, de cristal, de ploaie, E somn în tine, liniște, se-ndoaie Înalta iarbă galeș, să se culce.

Eu nu mă cert, e soare, e-amețeață - Beau dintr-o scoică suflet de migdală.

O, dupămasa cînd privesc în grîndă Cînd ies pe stradă și-i atît de bine, Că pot gîndi la mări eleutine Doar cu lumina-n iris pilpîndă.

Da, dupămasa e o ameteală. Lumina moale în argint se spală - Ei nu mă cert, e soare, e lumut, l-asa o stradă, ploaie, și ascult.

Între rafale

Între rafale proaspete de vînt Privește cerul ca să pot să cînt, Mergi pe pămînt, prin iarbă, prin nisip Cu pași înalți înmiresmați de chip.

Înoată-n flori, pluteste dacă vrei, În ierburii mari răsfăta-te, tresară Verdele lor în aerul de seară Cînd soarele se stînge pe alei.

Ferestrele sint largi, în ele fii Șicla subțire aromind arginte Panumbre răsîrînd dintre cuvinte Ca fulgere albastre, sîdefii.

O, în rafale aerul adînc lmi frînge vocea, stelele pulsează Foarte departe, în lumina trează A înfîntei lor melancolie.

E multă pace dacă poți gîndi - Privește cerul, poate vei pluti.

Întotdeauna noaptea

Întotdeauna noaptea în stele e amurg, Suflu cuminte abur spre pulbera subtilă - Pe stradă cîng petale și după ele cîng Umbrele ploii goale de foamă și de silă.

Pe stradă vind ziare și ploaia e destin, Oglînda pare urma unei mașini pudente Ușoară ca o rochie cu aripe de crin Purta-o-n decolteuri de linere stuțente.

Și dacă mergi în facul unor vitrine lungi Cînd un parfum se-ntoarce de-a șaltri pilpînde Măsoara lor să-ți frîngă ceva din care plîngi Ca orbul într-o noapte de care mai depinde,

Căci, dacă mergi în facul unei vitrine lungi Și tu întunecarea prin ploaia desfăcută Tu niciodată visul din plai nu-l mai alungi, Întrebătoare umbră de rid care sîrute.

Deci, pe o stradă vara, ziare, flori, trăsuri De liniște, cînd se-ntoarce de-a pînă în ploaie Și roata patinează țipînd dinții de gură Scurt, peste golul nopții incendiat de ele,

Deci, pe o stradă, vara, și după ploaie, știu Priveam în gol și golul mi se părea tirziu.

Zi de vară

Cum încă-n somnul verii cufundat Și-ntrig cu foța în parfum de floare Bate rațele de soare razant dar cu-ntristare Și-un cîine trece fără de păcat,

Alean să-mi fie giria, peștii vîi Alarge blonzi în ape sîdefii Și gura ta de buze dulci Să-mi fie leagăn, blindă să mă culci

Acolo, zic, la sinul tău duios În după-amiază lîmpele, să-mi fie De liniște și poate de vecie Dulceata ta adîncă, pîn' la os.

Cum încă-n somnul verii iară dorm Întors de ploaia chir din întimplare Plec injurînd în camera cea mare, Plec injurînd în camera cea mare.

Și noaptea e una cu ziua

Ce altceva decît starea ta de cenușă mă făcea să mă-ntorc fiu al derizunii, încercat de care de stele, ce altceva mă făcea să te strig

Te vedeam printre gene ca pe o sfîrșimătură de soare te striveam între pleoape încercînd să nu te mai văd te uram cu ura întregă a vieții care fuge de moarte

Acum cînd am acest petec de lume și cunosc acest petec de lume cînd tu, ființa mea torturată, devii mai mare decît universul

Carnea trupului meu se topește și cade osul trupului meu începe să sapa pămîntul numai lumina din mine se face îngrozitoare și noaptea e una cu ziua și n-are sfîrșit

La temelia lumii

La temelia lumii a început ceva să miroasă a hoi de ciine iar vina mea te învinovățește pe tine omule și pe tine leopardule și pe infama maimuță de care am început să avem nevoie

noi, purecii din menajerie, noi, elefanții din cușca cu elefanți și în fine noi șopirile care am găsit un adăpost în țeastă lui Hamlet

La temelia lumii cineva vorbește despre arta nonfigurativă altcineva despre substanța dumnezeirii cîoi fac dragoste cu zețele în speranța reinventării omului

Iar luna care dă tricoale pe-acolo e atît de vremelnică încît și se face miță își zornăie mărunțișul în buzunare și sufletul ca se destinde ca un acordeon în care se trage cu mitraliera

radu ulmeanu

„...Radu Ulmeanu se recomandă drept un alevatic modern de adevărată tinută. Oda extatic-apolinică, nerefractară însă, la „imixtiunea” unei discreții dar adînci crispări dionisiace reprezintă, neîndoielnic, piscul cel mai înalt al izbînzii poetice”



ADRIAN POPESCU

„Poezia are în viziunea acestui poet concretețea realului animat de manifestări demoniace. Un avînt asemănător celui ce dezechilibra sensibilitatea lui Rimbaud, imprimă unor versuri un dinamism de tranșă...”

„Ulmeanu are experiența construirii migdalose a unei metafore, fără a lăsa într-un esteticism grațios, el trasează spațiul unor stări sufletești cu o mîndă energică. Într-o compoziție ușor suprarrealistă, ori-cum ambiționînd la viziune, nu la caligrafie exanșă...”

„O remarcabilă sinteză de suav, extatic și lucid realizează, Radu Ulmeanu într-o poezie profund lirică...”

Cîndva

Cîndva iubit ne vom întînde unul spre altul mîinile suferînde vom sparge viitorul ca pe o coajă de nucă - li-vom născînzî pe atunci, fi-vom pe ducă?

Putem face acum speculații fragile putem descoperi pentru întreg universul legi infantile supunîndu-le rațiunii divine, pure, traversînd printre fiare dantești astrala pădure

Să fii tu o altă serenismă, angelicată femeie, dumnezeiască și neîntimplată, conducîndu-mi pasul printre accidentele firii biciuindu-mi sufletul cu sufletul tău, cu spaimete, cu zefirii

Să fii tu ceea ce nimeni n-a mai avut, n-a știut, cea fără înduplecare, fără sfîrșit și fără-nceput luminînd acest spațiu oracular desfășurat între viață și moarte ca un pojar?

Mă dumiresc cu nedumerirea, cu plîns și ris mă amestic, mă încrunt, mă sălbătesc și mă nasc iarăși, domestic, parcă s-ar intrupa lumea întreagă în mine cu ingeri și draci și cu feluri de alte jivine.

Încît mi-e dor de povestea aceea curată cu a fost odată și nu va mai fi niciodată și imi vine tot mai mult a-mi întinde spre tine brațele, oasele, falangele suferînde.

La Babilon

La apa Vavilonului... Acolo șezum și plîns... Dosoltei

M-am dus și eu la Babilon să plîng cu pasul meu molatic și năting cu sufletul bolnav și răpăciuos ca lov de trist și gingav și sfios

Și am găsit cetatea Babilon plînsînd de veselie și gudron înmiresmată ca-n apocalipsă țîră de lux intrată în eclipsă

Întînsă pe o firăz ancilară scotînd smerite trimbe pe o nară de fum și foc, cu zîmbetul fatal letal și bruscat legal și triumfal

Aveam cîmpoșie, bucine și surle și psalomi învătăți să urle și turme blinde imi călcău-napoi urmîndu-mă prin prof și prin noroi

Chimvale și tălîngi veneau sunînd pe sus tot pajere treceau pe rînd smulgînd în gheare cite-un dobitoc din turma bleaga ce se-prise-n loc

Eram acum un trist cuceritor pornit în lung exod cu-al meu popor avînd cetatea-ntr-o picioare culcată cu drăcească împudoare

Cu sabia în mină mă topesc înconjurat de un sobor popesc de-acasă dus ca regele David lavînd cu fruntea al cetății zid

Îndură-te cetate univers nedemă de al cîntecului vars nedemă de-acest-nalt cuceritor cu oastea rătăcîntă-n viitor

Îndură-te de-acest lunatic ins ce-n mreaja ta suavă se-afliă prins și te blestemă iar și te conjugă cu clătînta lui de vinturi rugă

De acest Lăzăr care iese gol și-ți vine drept din moarte rostogol cu mîros greu de mîr și luminare cu țîța ta fierbinte strînsă-n gheare

De calcă-n glod, de calcă în cenușă răsare-n urmă iarbă jucăușă de-atinge-abia al lumilor pojar rîmîne numai aer surd și clar

Tu angajată slugă la destin și intrupat al lumii vesnic chin îndură-te de tine, cască-ți poarta să-ți calce în picioare soarta

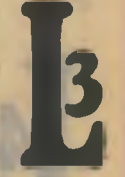
M-am dus și eu la Babilon să plîng cu pasul meu molatic și năting cu sufletul bolnav și răpăciuos ca lov de trist, ca luna de frumos

Cu clare chei

E-un ger ce sparge carnea-n fruct și dă cu lumile de-a dura încît ne pierdem tot măsura și ne gonim pe-un viaduct

Atît de-nalt că jos se vede cum stele cîng cu licuricii și ne dau pradă caldă fricii ca să ne-ntorcare către vece

Mai răsfoim acele pagini care vorbesc despre idei și de-ale lucrului paraginzi





# ion iuga

## Ochi de pirjol

In flori de tandratii mi-e mina tot singherind un sfint alcool obloanele sporesc intruna si-mi uda ochii de pirjol ne arde secatia-n ocol

visind in visuri fara poartă vad doar copaci secerati peste finini cu gura moartă eu strig și mă-nitinesc în frați

mă clatină un cer și altu cind nu mă vad eu sic c-ă-i vis și-aruncă-n mine iar inaltu și ceru-i masa mea de scris deschide ochii — el mi-a zis

## Gindul

Un ger înveșmintându-se pe sens cloplindu-mi gindul patioru și-ebraz renăscocul în seră

ce-i anul acesta-n somn din tulburata mea grădina pe geamuri desenează visul un subțit Eschyl un Iam grecesc înșuă umbra să se certe la Istambul un cer-exil

spini ermale-n Bărăgon ord chiar cetățile din veste eu trec pe cimp cum orice an și cad ispitei

cimpul este chiar gindul mare patriarh

## Turn inclinat

Așază puțin lut și înțeleg deal peste nisipuri mișcătoare veșmint de alchich în infășurare e braț de clown din zărențe de canal

cloplul lui mie să-mi pară turn inclinat încercuit de riu la miez de noapte ingerul afară legindu-se de el un suflet viu peste nisipuri mișcătoare

## Arătarea în alb

Urmare din pag. 1

bencheteleș pînă în zori în câteva puncte situate mult mai departe la stînga sau la dreapta față de locul în care se petrecea această propoziție subterană.

In atmosfera de calm, ba chiar de încredere ce domnea între combatanți, într-o dimineață s-a întîmplat ceva ce contrazicea tactica și strategia oricărui război. O furtură de vis, îmbrăcată într-o rochie de voal trasea nepăsătoare și mândră printre linii. Soldații sporovăiau pregătindu-și micul deșeu, așteptau pe măsură ce făptura aceea înainta de-a lungul știrilor de tranșee, vesele că ea vine și trece pe sub privirile lor s-a răspîndit fulgerător, după care s-a lăsat brusc o liniște atât de mare încît se auzeau aburii ieșind din pămînt. Apoi fără nici o comandă, soldații au ieșit din tranșee ca din morminte, și-ntr-un vacarm de nedescris, au început să alerge spre făptura aceea care, cu cît îi se părea că se vor apropia de ea cu atît devenea brusc mai îndepărtată, astfel că și la asfințitul soarelui, când comandanții încercau hotărîteră să albe loc atacat, puținii soldați ce mai rămăseseră în picioare mai înaintau, ca în tranșă, în urma făpturii aceleia minunate, al cărei voal flutura împurpurat de amurg pe una din colinele îndepărtate ale frontului. În dimineața zilei următoare generalii înamici se învînuiuau reciproc de ordonarea atacului și a luptei uriașe ce avuseseră totuși loc. În urma pușinelor amănunte de care călăra răniți și-au mai amintit a doua zi, comandanții hotărîră să survoaleze cu un elicopter întregul front în urmărirea diafaniei ard.ri.

## Prietenilor

Prietene cu ochii deschiși și minile tale pe orizonturi putere a lumii în flacăra și te aprinde neputința ascunde-o în cuibul de pasăre nou în sărutul femeii desăvîșita

ceboară cu arborii în rîuri plutind chipul tău în tăietura lor o busolă de jar nu există sens interzis

nu există sens interzis leapădă senza de întrebare idrean'a curajului mai frumos decît Pan zeu între noi treci prin această noapte luminind-o

nu există sens interzis privește la zee din casa vecină salvind soarele rătăcind în noroi și copiii hrăniți cu miasme

prietene tăcerea te ferească într-o aprinsă statuie nu-i mai frumoasă decît frica străzilor



## Iartă

Iartă trecerea prin un umbra to cind într-o manuscris cerul minii mele decă-i am nu e spus și nu e vis bun și rău în pală zi cu greșeli legate în mătăsuri și respir lumina de Indii din tăpezi bolnave șesuri în lumina haing ei îmbracă mină-mi obșită căutînd prin vis și cind stelele se ceartă parcă cer sărutul tău pe manuscris

## În arenele toamnei

Urmare din pag. 1

tochetele și mutăte de sevă, împrevzibile și totuși legate la stîlp (de spiler), dezordonate dar prinse-n logica stîlșilor de cultivator a gospodăriei pe ele, deci, pe aceste coarde strănuu, aproape nevăzute, ciorchînii acri, de culoarea frunzei. Agurida, adică, Agurida este un posibil strugure, o mătășă de strugure, sau un strugure cu mortarul roșu. Acoperită de frunză, verde și fără sex. Intensiv și acră în pădurea ei. Pentru că virginitatea nu cunoaște patima. Agurida a vară. Agurida și fructul fără de fruct al verii. Seara, cum spuneam, încă mai era vară. Seara încă lumina nu se cospesise în strugure, sau în agurida pentru a deveni strugure. În zori, ah, zori de lumină lăptosă și toamnei, era alt anotimp. Noaptea se petrecea miracolul. Strugurii, în turnesolul ultimii picături de călăra, vițeseră-n negru. Strugurii acceseeră-n piele do-goreea nebunii de-a fi vin. Se înne-grișeră strugurii. Agurida, acea mătășă în mortăru crău, se cospesise în-tric și mustăta neagră a vinului ră-bătea a stîlșă pe sub corzi. Viespile au început bătălul în zori, iar cînd soarele s-a ridicat de un sînșin spre Calafat aerul tot era o muzică plină și-o poartă de strugure strivit între dîmii. Venise toamna. O simțeam. Era pretutindeni. Atunci am văzut larba arsă la vir și unghiul cocorilor spin-tecină sudat. Atunci am băgat de seamă ducea înfurnicarea din cuvinte și poarta de a mă exprima. Ne-am prăjit destul pe grătărul lenes al verii, miși și deszători. Fructul ideii s-a cosp și cuvintul stă să iasă în plîntătea arenelor toamnei.

Neamăpomenit este episodul de la fabrica de zahăr. A suferit ceva bătrînul, lucruri pe care nu le-a povestit niciodată și pe care nu le banuial cînd îl auzeam întrebîndu-te: Care e primul lucru obligatoriu pentru un activist cum ajunge pe teren? Să la legătura cu organele locale. Să cea-1 ultima informare. Să adune comitetul de partid... Alurea. Primul lucru e să te asiguri unde dormi și ce mîncîci. Altfel, dragă tovarășe, în loc să-1 stea capul la sarcini, te gîndești la stomac și piapomă. Este? Nu ți-a spus-o?

Si lată-1 pe bătrîn prins în noaptea de gaisprezece ianuarie, 1934, încercuit în baraca forestieră, unde stătea ascuns de o săptămînă, cu potera după el. Zăpada pînă la briu, imposibilă orice mișcare din cauza urmelor, imposibil să faci foc, imposibil să aduci apă, zace înveit în paie, după ce scapă ca prin urechile acului de mina jandarmilor în dimineața în care, muncitorii, au obținut victoria aceea ciudată. De altfel, tot episodul cu fabrica de zahăr și greva din ianuarie 1934 e nemăpomenit, și se vede mina dumitale, talentul, parcă ai fost la fata locului, ești grozav de priceput în a descrie o grevă. Greve la forestieri, greve la pielării, greve la minele cele vechi ale Franței. Așa cum 1 vedem noi rozălitu, cu rusticiolărea albă deasă curată, vesel cîi e ziua de mare, un moșneșut pus pe șotii, bătrînul trebuie să fi fost dracului, spaima jandarmilor și un fel de apostol, un organiza-tor de greve itinerant, unde apărea el, hop și greva, principala armă de luptă a clasei muncitoare exploatare. Des fabrica era blocată de trei zile, oamenii nu voiau să iasă, vagoanele cu șteclă trase la rampă înghețau, cum e mai prost pentru orice patron, iar în timpul acesta jandarmieria plășii nu știa ce să facă. Și asta e o stare grozav de bine priceput de către cineva care, înalt de trei metri, ridicat de proprietar ca să-l apere, devine obstacol pentru proprietar: cel asediat e puternicul, aparent liberul, și cel dumneața, vezi că am reținut, iar adevărata "i-beritate nu cunoaște împrejmuiri de oțeluri, e în suflet, acolo și deplind de fiecare om să fie egal cu nemărginirea universului! Foarte frumos! Cînd imi notam cuvintele acestea, fiindcă, să știi, aproape v-a conspectat cartea, mă gîndeam la muncitorii de la fabrica de zahăr, cum trebuia să se fi pregătit și pentru înfruntarea cu jandarmii, îi vedeam plecînd dimineața de acasă, pe cealaltă — cunosoc locul, iernile sînt umede, cetoase acolo, o răceală rea curge în lungul rîului pe marginea căreia sînt atrinate toate comunele acelea de agricultori — prinziindu-și neavasta de umeri, stringîndu-și brațele de-a gît, care unește și rețea în același timp, leașă și eliberează; s-ar putea să nu mă mă întorc niciodată, asta-i, alii a fost viața noastră, Dumnezeu cu noi. Dumnezeu scrii că, în fața mitralierelor, oamenii nu mă erau oameni, de blănă, spaimă și smecherie, experiență în a tra-ta, însă frică de vederea singelui, ca să nu mă vorbim despre teama să nu 1 se strice prăvălia. Dar muncitorii sînt de neconvîns, de neclintit. Ca în tabloul lui Micoșsy, este? La tabloul acela, reproduc pe vremuri peste tot, m-am gîndit. Acolo mi se pare că se trage, nu sînt sigur. Grozav e că aici în cartea lui Grapini și a dumneavoastră forțele stau fată în față, cea care vorbește e tăcerea și, mai ales, cum bine zici, hotărîrea muncitorilor de a muri, ceea ce în jandarmii au înțeles în cele din urmă. Iar în fața unui om hotărît să moară, scrii moartea e neputincioasă. Moartea însăși! Splendid! Trec peste tergiversări, tratative, rafalele de vînt care veneau dinspre apă, mirosul de var, de putregai și de organic (oasele de animale folosite la rece, de fabricarea zahărului), sentimentul că totul a dispărut în îmbrăcșă, îndoială... N-am să uit cum descil dumneața ultimă jandarmilor dar și a muncitorilor cînd au descoperit steagul! În virtul turnului flutur a steag roșu. Nimeni nu-l văzuse pînă atunci. Deodată, cineva — era în ceață, frigul ardea — a ridicat ochii și a strigat: Un steag! Cum apăruse acolo? Cine-l urcase? Turnul avea o scară exterioră, cu ne-le de protecție, dacă s-ar fi urcat cineva din păt pe isprăvă nu ar fi putut fi dusă la ceme-nă neobservate. Era clar că în zori, nimeni nu văzuse acolo nici un steag. Nici seară, nici o zi înainte, nici la începutul grevei, care începu prin refuzul oamenilor de a părăsi fa-brica. Cine pusese steagul? Imi place că lași lucrurile în suspensie. L-am întreat pe bătrîn.

## platon pardău

# STEAGUL

Neagă să o fi făcut el. Neagă să se fi stabilit cine o făcut-o. Dumneața ce crezi? Nu-mi închipui că nu ți-ai pus întrebarea asta pe care, în mod normal, și-o pune toată lumea.

Repet, nu eu pun întrebări. Eu am venit să tratăm o carte a mea. Firește, nu mă pot abține, om sînt și eu, iar curiozitatea e în firea omului. Ce pot să-ți mai spun e că asupra acestui episod, chestia cu steagul, am discutat și cu Mikî a mea. Lînia nu portativ, pe plan-

vrătirea e o soartă personală, un destin, pe care îl ai sau nu. Asemenea, cum zici dumneața, talentului. Asta deosebete adevaratii răz-vrătii de profitorii ordinari ai revolțelor și revoluțiilor. Exact. Am învățat și eu la cursurile politice și exemplul cel mai tipic a fost Napo-leon care a trădat revoluția franceză. Am dreptate? Intodeună au fost asemenea pro-fitori și trebuie să-1 descoperim la timp. Sîm cîte discuții au fost la începutul veacului în cercurile revoluționare pe tema puterii în con-științele victoriei proletariatului, despre rolul statului și așa mai departe. Steagul 1-a salvat pe Haralambie, susține însă Mikî, aici trebuie să vedem o forță fascinatorie, care apare în om dintr-odată și paralizează voințele, schimbă ten-siunile, nimeni nu a explicat definitiv și sufle-rier de detalii cum acționează o stare de șoc, unde se petrece paralizia, deși totul pare normal. Luat pe părți organismul este perfect, însă în totalitate se întimplă ceva misterios, ceva care nici măcar nu se repetă de două ori la fel, ceva asemănător minunilor, vedențiilor. Poate el au crezut că e o vedenie, steagul acolo, deodată pe cerul aspru, înghețat, steagul flindind deasupra luptei lor mărunte, erau în joc cîteva sute de lei la salariu, și, deodată, un fapt pe care nimeni nu-l putea cuprinde. Mikî se referea la ja-andarmi, dar și la greviști, tovarășe scriitor, dar o privește, e punctul el de vedere, eu întodeună am fost pentru diversitate în discutarea unei probleme, diversitate de opinii pînă la luarea hotărîrii finale care, odată decisa, trebuie respectată, fiindcă majoritatea e cea care are cu-vîntul hotărîtor la minoritatea se supune ma-jorității, lege de fier a disciplinii noastre, fiind-că altfel am ajunge la anarhia.



Desena de Mihai Vulcănescu

setă, fiindcă terminase cîtele de muzică. Ea lînia și eu îl povesteam. La a cincea lînie de Jos, a zis: Steagul era acolo. Fusesse acolo de la început. Explicația este simplă — nu l-au văzut pînă nu li s-a arătat. Minte de copil care com-pune muzică mută. Restul explici: cum a leșit Grapini din fabrică, nu l-au arestat imediat fiindcă le era teamă de greviști (materia eter-nității care îl făcea hotărît la orice), cum au vrut să-1 lichezeze, în linște, cum a scapat și cum — îl trădase pălmarul — au știut unde îl pot găsi. Am reținut și ideea dumitale că pentru un răzvrătît nu există ascunziș, că toți răzvrătîții sînt născuți spre a fi trădați, că răz-

vin puhoacie mari de timp — Vin puhoacie — De pe vir, dinspre Olimp Vin puhoacie. Trec la vale peste fire — Trec la vale — Patricind o amintire, Trec la vale. O stătuie în pieptul — O stătuie, Și-ntr-o mină ține sceptrul O stătuie.

Lui George Bacovia

## Abajururi din filigran

Soției mele, F.

S-a văzut o flacără jucînd Pe comori de nimă depărtare Tot plîngîndu-se din contemplant, S-a zbit cu templele de soare

Anotimp al sensului în doi Strigat al tăcerii interupte De hlamida umbrei vă despal Va să vină steaua să se-nfrupte

## Elegie

Itată picură umbră nu lucreri rotunzi pe mesteceni de zare în care te-afunzi

și potecile-ș cheagurî de abur. Un mit e zarul cuvîntului îndărtat azvirîit

Preacurată rostire mai spulberă reci pâlânjeni de umbră venind pe poteci

## Schiță pentru portretul mamei

Nu bocind neartărea-n prag a neotocului ci așa: petrecind pe după funile soarelui rufă albă — copilăria-mi

Nu gînd albit de-așteptare nici trup ci suris arcuit peste somnul cuvîntului meu fulgerîndu-1

Dragomir Magdin

## Clopsidră

Lui George Bacovia

Trec la vale peste fire — Trec la vale — Patricind o amintire, Trec la vale. O stătuie în pieptul — O stătuie, Și-ntr-o mină ține sceptrul O stătuie.

George Peagu

## teatru



## Tineretea lui Moromete

Stă în drepturile scriitorului-demi-urg să poată oricînd reveni asupra destinului erorilor săi. Nemuțimindu-1 declinul personalului său fascinant, Marin Preda, cu un ultim sfert, l-a plămădit o nouă tinerete lui Ilie Moromete. Cum „scena satului” invadată de „evenimente pîjne de viclenie” estom-pase (în al doilea volum al ciclului morometean) figura de prim-plan a eroului, ideea unei resuscitări spectaculoase — cu ecou — nu-și putea găsi un loc mai potrivit decît în lumina reflectoarelor autentice. Criza din fa-milie „cutie de rezonanță a mutațiilor ce se petrec în societatea timpului) este reconsiderată în perspectiva unei evolu-ții de mentalitate chiar în condițiile dificile ale confuziei de valori iscate de începuturile unei revoluții de pro-portii. „Fîlindcă, orice ai spune tu...” într-o casă tot trebuie să stai și focul în ea trebuie să-1 faci, indiferent că tu vii și strici rostul... Că tu vii și-mi spui că noi sîntem ultimii țărani de pe lume și că trebuie să dispărem.” Im-boldit de indignare, hrănit de contra-rietate, spiritul polemic este repus în drepturi: „...să nu mai pot eu să vor-besc ce vreau? Poi să concepi una ca asta? Adică, eu să tac și tu să vorbești, rolul meu rezumîndu-se doar să te ascu-pte pe tine?” Rațiunea continuă să funcționeze după principiul străvechi al echității: „... nu trebuie să vii tu și să strici binele ăla care a fost pe motiv că faci ceva nou. Incepe de coloa, de la capul unde e rău, nu de la capul unde e bine, dacă zici că asta e scouul. Înțeleg să vii să-mi dai, nu să-mi iei. Eu nu zic să-mi dai, că nu sînt nebun să-ți cer dacă nici tu n-ai de unde, dar mă-nr nu-mi lăsa. Meditația revăță forță de reanălizare: „Cînd lucrurile porneș la vale, ele nu se clintesc oîna nu ajung jos și n-au unde se mai roa-

toqli. Ce putem noi împiedica? Lumea asta se ține ea pe picioarele ei, sau primul nebun care îl vine în minte să o dea peste cap, o dă? Asta e întrebă-rea. Șmulgîndu-se din contemplant”, pe deplin senin și cu expresia aceea de tinerete revenindu-1 în privire”. Ilie Moromete trece indirect la acțiune apelînd la un vechi prieten comunist: „Tugurlane, eu știu încotro mergem 1 (-) Noi, care am apucat să trăim pe loturile noastre pînă la cincizeci de ani, rămînem la asta. Dar eu nu neg că poate să iasă bine pentru voi, care nu știu ei bine ce înseamnă să ai pămîntul tău, la deal, și căruța și vitele. În băttură... Știu un lucru, că pămîntul trebuie muncit...” „Setea de viață e însoțită de o frească reagrăie în timp — redesteparea lubrilor de odinioară (evocate în „Marele singurătate” — priile) de comuniune cu natura, fie ea umană, vegetală sau minerală. Drumul înțelegerii e străbătut greu, încet, dar în final eroul are constința împăcată că el a acționat în direcția binei. La Naționalul bucarestean specta-col — în premieră absolută — are o anume frumusețe hieratică (scenogra-fia George Dorosenco) dar îl liosece accentele și nuanțele de subtilitate conținute în text, absentă resimțită în primul rînd în munca talentatilor ac-tori care au doar partiale reuseite (Gheorghe Cozorici, Silvia Popovici, Ileana-Siana Ionescu, Olga-Delia Mate-escu, Florina Cereel, Andrei Finii). Regia (Anca Ovanez-Dorosenco) n-a reușit să dea seacă pietatea ilustrării netransfigurare care, în mod inevitabil, devine monotonă flind întrecută doar de sunărtorele simlificări de un umor grotesc și de atreș, de cîteva bune momente de atmosferă.

Irina Coroiu

## film



## Tridentul nu răspunde

Regizorul Ștefan Traian Roman revine cu un film de suspens — Tridentul nu răspunde. Și aici zărim aceeași structură concentrică, aceeași gravitate în jurul unui accident care amenință să ia proporții. Nu știu dacă e vorba de o fixație, de convingeri sau pur și simplu de im-piimplare dar se poate constata că Ștefan Traian Roman evoluează, ca orice meseriaș care lucrează în serie. Scenariul scris de Ilarion Ciobanu are o „bombă” — mai bine zis o mină rămasă în mare după ultimul război mondial — care ajunge o plăză de pescari și de aici în calea unui mie vas pescăresc. Amenința-rea, iminenta explozie, tîm filmul sub tensiune, meritul unei asemenea încercări fiind acela de a scoate la iveală adevărata fire omenească, ade-văratele caractere. Desi povestea se

petrece în zilele noastre, ea are totuși un ciudat aer anacronic, veștut, și nu pentru că primejdia ar veni tot de la războiul mondial, sursă inepuizabilă pentru cineăștii nostri, chiar prin sechelele sale, ci mai ales din cauza psihologilor tratate simplist, a eroilor banali pînă la conformism, din care nici cele mai grave incer-cări nu scoate decît oameni cenuși. Cîteva chipuri care se remarcă din distribuție — acela al căpitanului, Jucat de Boris Ciornel, sau cel re-alizat de Bogdan Stanoevici, sînt plă-cuți prin culoarea pe care o răsprin-desc în jur, prin puterea de iradia-ție umană, dar nu reușesc să iasă din acel anonim care vine din primi-rea inițială lipsită de pătrundere și de imaginație. Ștefan Traian Roman folosește o distribuție din care lipsește numele consacrate, și bine face, pen-tru că actorii de film împătimiti în meserie ar fi încercat să-și impună personajele cu orice preț și rezulta-tul ar fi fost ridicol. Așa măcar, fil-mul nu pierde din fireș, galderia de portrete schitate în fușă gînd, dacă nu impresionantă, în orice caz uma-nă și caldă. Nicolae Praidă, Lucian Ionescu, Ion Andrei, Petre Gheor-guiu-Goe, Gil Dobrică, aduc în film farmec și prospețime. Curajul unei asemenea distribuție este laudabil și, dacă filmul rămîne în cele din urmă o realizare de o simplitate dezarmantă, el are totuși meritul de a nu se fi vrut mai mult decît este.

Nicolae Mateescu

## televiziune



## «Poema română»

Intre manifestările dedicate lui George Enescu de televiziune, una ne-a plăcut atît de mult, încît nici nu ne-a venit să credem că mai sîntem capabili de atita entuziasm: „Poema română”, un film de Mihai Vulcănescu, regia și imaginea Boris Ciobanu, redactor Liviu H. Oprescu. Surpriza noastră se ex-plică prin raritatea filmului de artă în programele televiziunii, prin singula-ritatea acestuia în producția de serie. Rareori, deci, ne-a fost dat să asistăm la o artă de perfectă armonizare a mu-zicii cu imaginea, de cele mai multe ori fiind vorba doar de o ilustrație

muzicală fără cursur din punct de ve-dere tehnic, dar și fără fior. Că filmul acesta, dedicat unei compoziții realiza-te de genialul Enescu la numai 16 ani, este un film de Mihai Vulcănescu, nu avem de ce să ne îndoim, cum nu ne îndoim nici de „ochiul” atit de artat al lui Boris Ciobanu. Acesta, împreună, ne-au luminat privirile cu imagini de o mare puritate romantică, în care de-șenele lui Mihai Vulcănescu își desple-teau aripile pe cadrele lui Boris Ciobanu, sub privirea atentă și compe-tentă a lui Liviu H. Nu prea se în-timplă ca, atunci cînd își dau mina, doi artiști să se întîlnească atit de bine cum eu am înțeles cei doi artiști ai acestui bijuterii. Iar dacă ar fi să exis-te și caooedoree în rafturile acestei mult prea efemere arte care se pro-duce pe micul ecran, „Poema română” ar fi cu siguranță una dintre ele. Im-a-ginea ridicîndu-se la nivelul muzicii mare-lui compozitor. Acesta mi se pare a fi cel mai mare efort pe care îl pot aduce autorilor acestui film de excepție în care România este privită cu înima și ascultată cu sufletul. Desigur, am reușit poate să detașăm și tehnic fil-mul, însă mi se pare că de data aceas-ta competența este mai puțin impor-tantă decît bucuria cu care Mihai Vulcănescu și Boris Ciobanu au pus această floare albă de cîreș la căpătîiul lui George Enescu.

Ilalian Neacșu

P. S. Reținem ultima perță a com-entatorului televizivului Sorin Sa-mari: „Turcu, un jucător ambidextru, conduce la fel de bine mingea cu ambele picioare”. Al nabli Turcu!..











# ateier literar postea redacției

**FRANCESCO SOLE:** Merită să continuăm, firește (se văd unele antitudini) dar trebuie să vă apropiați mai curajos de curciturile poeziei contemporane. Ele nu sînt o rutină, nici nesemnificative, de la simbolism încetează (sub semnul căruia, deosecit și dulceaș, vă aflați deocamdată) și e greu de înmănat că, înorindur-le, veți putea obține rezultate de valoare.

**ALADIN:** Nu e rău deloc, pentru început. Le-am citit, în afară de a întregi lumea. „Punct de vedere”. Ne puteți comunica semnătura dv. adevărată.

**D. PRALLE-BLAGA:** Nu este de așteptat nimic nou, deosebit din prelucrarea acestor exerciții mimetice, confecționate. „In dodi”.

**DOINA I:** Trebuie să-l furati, desigur; orice riscuri ar fi fost mai mici decât această obositoare altă de durabilă... Vă stăm la dispoziție, firește, (după un telefon prealabil). Numărul nostru, de care n-avem voie să-l indicăm aici. Îl puteți afla prin bunăvoința secretariatului de redacție.

**V. FLORU:** Neastepătată scădere de tonus în finele citirii cu exclamări și „of-uri” formale, banalitate. Citeva lucruri mai răsunătoare mai amintesc oarecum de bunele promisiuni de la început („Cu... bine, tuor”, „Mistiv”, „Ora de iubire”, „Printre cini”, poezie și „Interiorizare”, „Era caldă putere”). N-am înțeles exact care sînt necazurile care vă bîntuie și cu ce vă putem fi, eventual, de ajutor.

**EM. BĂLTIANU:** Citeva nașturi frumoase „Emotiv”, „Sătul”, „Un flutur”.

**IOV M. F.:** Vă pierdteți la tot cealaltă în burta lui, dar de obicei și metafore care fac textul greu de urmărit, îndestig (de pildă, „Fluviu... ca un balaur urias peceituit în platose aurii”...

„Inistea, ca o enotmă pasăre de pradă în căutare de hrană”, etc., etc.) încercați să povestiți simplu, direct, fără floricele (altminteri, banalitate), fără zorzoane inutile, ca și cum ați sta de vorbă cu un prieten. Să vedem ce va iesi.

**D.E.R.:** Lucruri bune, în general (în ultimele trei olicuri) și mai ales în „A Iubi”, „Nevermore”, „Dominic”, „Inchinare”.

**R. SUIU:** O serie de lucruri demne de interes: „In Ioul meu”, „Rosi”, „Mai bine”, „Sună”, „Fapt”, „Timpul sintem noi”, „Proiect de după-amiază”.

**TH. FALDER:** Doar „Cîntec de absolut” și oarecum „Ce-i dincolo” (cam greoaie, didactică) amintesc de niste promisiuni care păreau mult mai necesare.

**C. ILIESCU:** Citeva lucruri frumoase, confirmîndu-și anticițiile („Idila”, „Arde ziua”, „Ce ce care?”, „Tratat de pace”, și poezie, și „Dorință”, „Nevrotică” (nivel tuberculă). Vă dorim succes în noua dv. „ofensivă”!

**V. BUCIUMAS:** Nu sînt noutăți semnificative, din păcate. Ceva mai bine, în „Sub ram de stele”. (Puteți săși telefonul nostru la secretariatul de redacție).

**EUGEN STIHARU:** Exercițiul unui model relativ viros și cultivat deocamdată încă tulburi, nelămurite nefinisate.

**ARMAND ȘTEFĂNESCU:** Pogini corecte, îngritite, cursive, cu un aer ușor desuet, fără nerv și pregnanță deosebită. Poate doar în „In asteptarea fericită” un început de tensiune („Cu unele riscuri melodramatice”).

**I. C. CULCEA:** Parc și ceva mai bine, de data asta.

**N. N. SILISTRARU:** Cam dezințată, greu de urmărit, de

înțeles, cu o redactare neisprăvită, adesea echivocă.

**ILEANA IVESCU:** Povestiri domoale, anodine, o iz de provincie patriarhală destul de curate scrise, dar nu arozav de interesante.

**DUMITRU MUNTEANU:** E un început promițător în cele două proze ale dv. care vădese bune însuși narative, pricepea construcții, a analize, umor, etc. „De cealaltă parte a oziului”, bine contată în cea mai mare parte, pierde sora final tonul nuanțat, reținut și cade într-un rechizitoriu retoric și didactic care distonează cumva și nu înlesnește de deodată-mint înțelegerea. Cea-alaltă, scrisă într-o altă formulă, satiric-umoristică, are unele lungimi și un final cam excedat.

**Mila Viștețcu, R. Bălaș-Salcoț, M. Otariu, Miroșca Nieu, P. E. Paschevici (ceva), în „Străin”, „Nadi”, Dumitru Cetișă, Ana Isas, Mihai Susaru, Elna Tor, (ceva), în „Liniștea”, Armin, Ioan Popa, Leni Pfor, Corin D. Enculescu, Lucia Șuciu, Carmen Pătrășcu, Echo:** Încercări de nivel modest.

**Gheorghe Dragăoi, Nicolae Benes, Ștefan Petre, Geo Afrin, Marin Dan Căbraru, Tei, I. Tătar, Constantin Basarab, Costin Grigoras, Aurel E. Stancu, M.U.F.S., Ionel Corban, Nicolae Marles, Genus XX, Ioan Ursan, Pascal Negoescu, Fatma Sadie:** Nimic nou!

**MANUSCRISE NEISCALATE:** „Chemare spre al nostru”, „De ce, de ce, de ce și cum”, „Sistem deschis”.

**Geo Dumitrescu**

**N.R. — Manuscrise nu se înapozază.**

## Dați-mi o frunză

Luafți din jurul meu toate lucrurile, cărțile, frunzele, lingurile, toate lucrurile pe el le-ar fi putut săruta, scăpați-mă de toată această dragoste căreia nu-i pot răspunde.

Dați-mi o frunză sau o batistă ca să-mi șterg ochii: Așa. Urcăți-vă pe col, în mașini, pe biciclete, pe cai, pe călăreți, pe călăreți, pe călăreți... singură...

IRINA EFTIMESCU



Virgil Mancaș „Marginea solului”

## Ferecat într-un vis

Copii fiind, la malul mării ridicam mânăstiri de nisip (le drept, clopoțele vădui în adîncuri) iar valurile mă treceau peste zidurile de apărare: eu mă uitam în soare, ferecat într-un vis („cînd voi fi mare”).

Eu nu știu cum se făcea că, bătrînuț acela orb, Manole, — venit la tratament, prin casa de pensii — îmi călca, de fiecare dată, mânăstirile-n picioare, iar urmele tălpilor lui, pe nisipul umed, duceau, invariabil, spre foisorul farului.

NICULAE ALEXANDRU VEST

## Nevermore

eu m-am mutat într-o nouă eroare te-nreb: ce mai faci tu Annie girandot? pentru corabia mea poți să inventezi o mare? dacă spui don emilian roșca poți accentua litera o?

adierea mea ajunge pină la tine? și-duce întreagi visele mele cu șerpi de mătăsoși? poți să-mi trimiți o floare presată din paris? scuză-mă dar nici n-am observat că între timp un corb s-a strecurat în casă.

DAN EMILIAN ROȘCA

## Tata

Tata n-a iubit poezia rămăsese așa din război, puțin aplecat într-o parte a sufletului unde-l nimerise o schișă. Rîdea de mine cînd tăiam frunze la cini și mă puneă să-i citesc cum ar fi ordonat alinieră.

Dar tata știa să vorbească, parcă mușca dintr-o piine de coasă și-i era foame, știa să rîdă și rîdea zdrăvan, înfloarea merli-n grădini, dar poezia n-a putut s-o iubească pentru că unu și cu unu fac doi și eu n-am știut să-l spun niciodată de ce sînt trist și fără de trup cînd viața e atît de frumoasă.

CONSTANTIN OPRIȚA

## Isplătit

În clipe arse de apus cînd lacrima se-ntoarce să spele trupul meu supus incendiat de larve te isplătesc cu-n verbe sin și mă prefac în iarba și aștept golopul tău nebun prin mine să se piardă.

IOANA ROȘU

## Solstițiul din urmă

Seara, mai ales, vo veni ca un zăbănescor după rispa de rîmbeș de zile.

Atunci, rămasă cu mine — sau cine — cine mă știe? — Nu voi putea să fug de imaginea proprie — chipul singurătății — cel mai istoric din toate. Atunci, din mobila familiară vor percuta în timpone vorbele tale, zilnic înstrăinate de cei care nu le știu prețel. Urme de iriși albaștri voi pipăi pe lacul dulapulului care-ți stătea vizavi — voi căuta cu buzele poezii din care-ai băut în ultima seară, celebrînd poezia, fără să știu că era vinul de praznic al iubirilor fără de moarte.

VIRGINIA SOARE

## Silabiseala

Îmi amintesc, copil fiind cum învățam să silabiseșc cuvintele așezate egal — cîntec fără muzică — mirat că nu înțelegeam, deși deslușeam semnele, adormind apoi, obosit, cu fruntea grea pe pernele de carton.

Și-nec, silabisind cărți și oameni îngrămădite în valiza de carne nu mă despărțeam

o vâlțăz cu un copil

BOGDAN ȘTEFĂNESCU

## TITULESCU ȘI CONȘTIINȚA EL'ROPEI (II)

### Cannes, hotel Carlton, 17 martie 1941, ora 11,20

P e bună dreptate filosoful Dimitrie Prădăreanu, coleg de studenție și prieten cu Nicolae Titulescu, spune că pentru a scrie despre cineva amintiri autentice trebuie să fi cunoscut și să fi fost cu el nu spectator, ci părtaş intim la aceleasi evenimente. „Nu cunosti bine pe cineva decît cînd ai trăit din viața lui și el din ta, și nu poți scrie biografia lui fără să amesteci în ea ceva din ta. Tăranul nostru zice: nu poți cunoaște pe cineva pînă n-ai băgat în plîng cu el”. Ce știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu — astăzi la vîrsta jumătății de secol — copilăria unei generații ce se ridică pentru a înfrunzi abia la maturitate înălțurile care de știe genul acesta de cunoaștere care a precedat-o? Amintiri comune nu avem, deși aceleasi evenimente marau maturitatea ei, în cazul leului meu —



## Cuceritorul de adincuri

(După un sentiment din „Vox Maris“)

— se dedică lui George Enescu —  
doar, cerul cu barca fu înghițit de abise —  
(Opusul cu înălțat de sufletul său...  
Dintr-un poem părăsit)

Lăcomă privirea peste întinsele ape,  
asemeni înțotărilor prin zăpezile visului,  
nesfârșite zăpezi, polare înfringeri  
lacom e ochiul și gândul de ochi spre împlinire,  
o, pină la mine, acela, lungă e calea  
(polide obște mi-i umbli, înstăruindu-mi  
și, obedentă coroana — aur și albastru —,  
creștetul me  
mille lumi îndăluindu-le).

Fie ca, fără sfârșire, lumina să-alege,  
fie ca, fără odihnă, căștile să-alege,  
fălpilor mele tinjind peste răcoare,  
fie ca setea gândirii să-aspere să-urce,  
mistuitoare iubirea să-și spintece spațiu,  
cu durul asemeni fie-mi durerea aceasta:  
neobosită și pură,  
să crească diamantine,  
cerești întrebări.

(Cine-mi va spune acum ce-i veacul și clipa  
și cum se răsună în cîntec pieirea ființei,  
iar lupta, ce-i lupta cînt visul nu arde?  
Nedumerire e firul trupului meu tremurînd  
la raza științei meru cercătoare  
— imens neoplasm peste chipul știut,  
fărădelegilor noastre  
pietindule vomă —).

Lăcomă privirea-mi peste apele amare:  
cutezătoare ideile  
ca uriași aisberguri în mările calde;  
iată, așa se înecă în plote privești  
brațul de luptă, ochiul de taină, fruntea de ceruri  
scăpărătoare, puterea-n furtuni rotitoare

vesnic ne cheamă: trăznet peste abisuri, zăiește:  
el e-ncepul și virtul de spaimă și vrerea...

II.  
Ce frumuseți podobind largie-adincuri l,  
palate-n cleștar transparent închișuirea,  
prunji de apă —supușii de apă protegulind—,  
lungi bătații între speci: izbiniți ale foamei,  
(foamea de glorie-i fără de chip l) stăpînire-i  
a tuturor și-a nimănui și fiecare  
morții se dă, ci, nesfârșită-i plătirea  
stelilor pale etimizînd elemerul.

Să coborim fără de teamă acolo  
(chipul știut dormitează-n veșminte pe țărîmuri),  
trepte-ale lumii de apă călăuzindu-ne  
pașii de gînd și milioane  
de miliarde vitezoare ni se-nchinînd:  
chipuri de sunete  
într-o halou  
fără de moarte.

Ce armonii, ce acorduri imbiatoare  
(dinții rechinilor alb delușînd întru pieire l)  
neamuri de umbră se desfășînd și se destramă  
(mina de apă harpei de apă) în putere,  
o, necesară-i astăzi puterea către putere,  
single spate revigorînd coralierei,  
iar peste toate cădelnițînd  
nemărginirea.

Cimitiul marin l  
Războinice vase prăzi ascunzînd, iată-i  
soluțîndu-ne stîns căpitanii, și totul  
fără de timp,  
învîngător și învins — chip lungă chip —,  
cașele lor înflorînd și lîind  
ca-ntr-un panoptic  
nefințe frumoase — în răstîgnire.

Să rămînem cu morții l Deasupra-i teroarea:  
cimpii otrăvite, muntii de bombe  
și păsări cu aripi de singe; neșugă  
îmuri destrăbălări de cuget, aloculot  
arde-n cupe cit Himalaya, arde-n  
gitlejul omului-monstru; acolo, deasupra

se fierbe sfîrșitul ființei divine l  
Să rămînem cu morții l...

III.  
[...Metalică, pleoapa mă-nchide-n coșmarul  
diurn;

meridiane vin cu veștile-n clipă —  
o, niciodată, ca-n veacul acesta,  
otitea morminte voindu-și pîntecul plin  
cu luptătorii ogoarelor lumii, dorindu-și  
deasupra steag negru și arborii ucigînd  
intunecate arpegii, lăudînd  
nefința și gheara de cer înhînd  
nepregătîții de ducă.

Apocaliptic de sunet: biblice ziceri  
inodundu-se-n faptele omului-monstru:  
catranul își crește vîșoai, inimăgnabil  
trăznetul planetar teribil în cosmică flomă  
dăruit pîstrei și-al terpii, iar deasupra,  
spunînd  
înspă pașnice aște, ca o navă-argintie,  
sufletul omeniei  
hoțînd  
și uitîndu-se-n urmă...

De groază somnul meu: cenuși spulberate,  
cîntece neantizate, scrumite ideile, miresme,  
și omul acela jucîndu-mi la zaruri privirile  
și auzul și morele singelui, și cu ultim efort  
l-am strigat: „Joc pe puterea Cuvîntului l  
Mergi ?”

Atunci rînjetul lui se încejoșă,  
se chirci ca o ismă  
și pieri,  
în pieire pierînd...

Toată noaptea am fost al facerii l  
dor suieam, rugă la sunet, gînd spre căutare,  
pentru toți mă-ntrupam: durere  
din durere, zvicnet în temple iveam, țipăt  
în genunchii de fugă, o tristete fiind  
împrejur cu imn; și erau lungă mine toți,  
umbre, și nu-i vedeam, toți, așteptînd să le dau  
ochiul de stea, sinul de lună, piscul de aer:  
chinuitoare-i facerea lumii, miraculoasă l

Așa începură sevele să mă inunde  
giazne, și pulpa, și piept, și frunte — abur de  
cer —

lungă și limpede respirație; apoi  
din mine am crescut fiere mugur,  
firul de iarbă l-am tors, fiere flutură  
l-am auzit; favelilor chemare le-am dat,  
bărbaților neliniște-n singe; și iroam,  
înfloram, înfrunzeam,  
mă-nдумzeam l

În zeri lumea era gata de nuntă și  
plecînd din mine parchi de mirezme, de culori,  
de sunete,  
de patimi superb legîndu-se,  
din mine  
întrînd în Marea Ființă, perechi,  
ca un sărut pluteam între Cer și Pămînt,  
un văduh de clopot luminînd,  
strălucînd...

Dimineața eram vîrstă înaltă, domn  
din domn, lumină din durere,  
în jurul Soarelui; aur,  
în jurul Lunii; cearcăn,  
și-mi călînam istovit duhul spre somn,  
ci toți de mine uitaseră, preferîții,

toți mă uitaseră și, perechi, perechi,  
se iubau: nuntă nebușă, iar de jer —  
împrejurul Pămîntului miresme de dragoste...)

IV.  
...Lăcomă privirea peste albastru-nîndeni,  
lacom e sufletul de iubire și pace,  
iar single-mi cere odihnă; asemenea sunt eu  
Marelui Muncitor la sfîrșitul lucrului său  
cînd, peste toate, gîndul l se adună  
în formă de pasăre,  
stămind în mulțumirea de sine.

(Eu sunt Omul cu barca, înters din genunea  
inensei furtuni, cu moartea pe moarte călînd,  
ager căutător cucerînd Simburele înțelepciunii,  
al asprei științe de-a ființa, izbutînd  
incununa l,  
ființă, spunete-mi, rogu-te, ce ne rămîne decit  
ființa praf de temeritate ?)

lată,  
necuprîns cortul cerului, ameițoare  
această miere azurie inducînd  
trezirea noastră prin valde de timp  
— ob și se aud fără-necutare pași de ură,  
înțepat al ură atomic explozînd,  
înțepat al pirjului cosmic —

(Eu sunt Omul cu barca, ci voi  
asemenea mie sunteți, purtînd fiecare  
în deget inelul puterii, iar pe frunte semnul  
stelei care vă soarbe, vitorilor visului  
dîndu-vă,  
căci inima voastră e-n stare să ardă  
pînă dincolo l)

lată, la țărîm vin marile ape, meru  
îmbățășare, nesfârșit legîndu-se, din care  
iubirea rozește —  
eu stau pe tronul de aur și-albastru,  
eu sunt Marele Muncitor la masa căruia  
e loc pentru toți,

bineveniți, oameni, bineveniți l...

Radu Cârnelci

Neptun, Mangalia, 1981

## «Acest colos al lumii muzicale moderne» (II)

„Fiu al României care a făcut neamului românesc fală în toată lumea“

În începutul anului 1924 compozitorul român George Enescu a fost invitat pentru un alt turneu de concerte în Statele Unite ale Americii.  
La 18 februarie 1924, George Enescu sosea la Cleveland. Ziarul de limba română America îl saluta în modul cel mai călduros. „Românii din Cleveland — care anul trecut n-au avut fericiții să-l audă — îl urează din toată inima: «Bun sosește, Simion fericii că putem saluta în centrul coloniilor românești din America de acel fiu al României care a făcut neamului românesc fală în toată lumea. Pămînt sa și a țării a pătruns în toate casele din America. Numele său este roșit de milioane de oameni cu simfonia cu care se iau pe buze numele scumne care aparțin întregii omeniri, deoarece au creat opere nemuritoare. În care se delectează toată lumea. Joi seara, publicul din Cleveland va asista la o suită de muzică românească. Joi seara va fi sărbătorit genul românesc în persoana domnului Enescu. Joi seara vor răsună melodii românești, prelucrate cu atîtă măiestrie în simfonii și rapsodii de genul nostru compozitor. Joi seara, vor admira americanii de cel mai mare violonist al lumii, care la etatea de 7 ani a plecat din satul Cîrdăreni, Doroboi, ca să călătorească pentru țara sa prietenă, și a terminat prin a smulge tuturor țărilor lauri și admirație. // Ne crește inima de bucurie ce ne-o însușă orgoliul național la venirea domnului Enescu între noi. Frații noștri americani, care pînă acum nu ne-au cunoscut decît prin hînicia și muzica noastră — a sutelor de mii de muncitori români — în domnul Enescu vîd solia artei românești, a aceluși bogății imense nu prea exploatare pînă acum, dar care este menită să facă multe surprinderi. // Românii din Cleveland ard de nerăbdare să-l audă. Și în următoarele zile, ziarul de limba română din America au plasat personalitatea lui George Enescu în centrul numeroaselor materiale de presă pe care le-au publicat.

„Artiștii lumii sint niște apostoli ai păcii“

La 19 februarie 1924, ziarul America îl saluta din nou, apreciînd că „Dl. Enescu este un om, în întelesul nobil al cuvîntului, indulgent, optimist. D-na este unul din cei puțini care servesc omenirea în modul cel mai sincer prin propagarea iubirii și a bunel înțelegeri între popoare. Prin genul său l./ d-sa este un cultivator al frumosului în a căruil admirare se unesc dusmani și prieteni“.  
Presă s-a făcut pe larg ecou semnificativelor manifestări de generozitate și înțelepciune pe care George Enescu le-a exprimat cu deplină naturalete, fără nici un fel de ostentație.  
Celor ce pătau să-l onuă, prin talent și glorie, altor personalități muzicale ale vremii — la începutul lunii februarie 1924, la Cleveland concertase pianistul maghiar Dohnanyi — George Enescu le răspundea prin cuvinte al căror conținut dovedește deplină înțelegere a misiunii artistului în lumea contemporană. „Artiștii lumii — spune George Enescu cu această ocazie — sint niște apostoli ai păcii. Într-ei nu trebuie să existe rivalitate, ci cooperare. De aceea, e rău că se fac încercări de a-l pune față în față și de a-i compara. Fiecare artist contribuie cu talentul său, cu munca sa, la cultivarea frumosului, care este menit să dea un impuls pornirilor mai nobile ale sufletului omenesc“.  
Omăzîndu-l, ziaristii americani au tinut să remarcă — și presa americană de limba română nu reprezintă o excepție — firescul, naturalitatea atitudinilor sale, modestia lui George Enescu. Cuvintele sale, cu nîmic căutate, surprinzătoare la prima vedere, aveau un înțeles adînc, dînd expresie unui fel de a fi, pe care gloria dobîndită de cele mai diverse meridiane ale lumii nu numai că nu l-a alterat, ci l-a consolidat în esența sa. Cîți oare au declarat

la noi sau aiurea ceea ce George Enescu spune cu atîtă firesc: „Eu nu sint decît un incident în muzica românească. Au mai fost și înaintea mea unii, mai sint și alții în prezent și sper că l./ încă multi oameni cu talent vor îmbogăți muzica mondială“.  
Colonia românească din Cleveland a organizat, la 20 februarie 1924, la hotelul Statler, o reuniune omăziată, în semn de profund respect față de ilustrul reprezentant al scoli muzicale românești. Notînd sintetic impresiile unei serii de neuitat pentru toți participanții, ale tuturor celor care prin George Enescu luau din nou contact direct cu România, ziarul românesc din Cleveland notau: „Au fost momente de mare înălțare sufletească. Distinsul oaspe ne-a spus de cită bucurie era cuprîns, gîndindu-se că la mii de kilometri departe de România se găsește într-un cerc de compatrioți al căror grai îl făcuse atît de drag și de dălmîntul Patriei. Cel de față se simte, de asemenea, nesus de fericii că puteau saluta în mijlocul lor un personal alit de distins care ne-a făcut și ne face cîntec natiunii peste toată lumea. // Adine cunoșcător al sufletului românesc, marele artist n-a discutat numai despre comorile de artă ce zac latente în acest suflet, ci a arătat și calca pe care România mărită poate ajunge la fericire, numind ca factor principal munca. Cuvintele calde în care ne descria gîndăria doinei românești năreau că adunaseră la Cleveland un colț fericit din pămîntul României mari“.  
La 21 februarie 1924, George Enescu a susținut primul său concert la Cleveland, în turneul efectuat în 1924, la care au participat peste 5.000 de spectatori (întrine acestea se aflau peste 1.000 de români din Cleveland, Michigan și Pennsylvania). Foiletonul presa acelor zile și ne facem doar ecou notărilor sale entuziaste.  
Ziarul America din 22 februarie 1924, sub titlul „România sărbătorită prin Dl. Enescu, Publicul din Cleveland l-a ovăzionat ca pe nimoni altul înaintea sa“, scria: „Niciodată nu s-a văzut în Cleveland un triumf ca cel de aseară l./ România a fost glorificată prin măiestria genialului ei fiu: dl. George Enescu. Publicul, care, de obicei, nu e prea darnic cu aplauzele era fermecat de tripla artă a distinsului nostru compatriot și l./ l-a acoperit cu aplauze furtunoase, aplauze ce nu voiau să conțenească, aplauze stîrnite de admirația ce nu țîo-înspira decît arta nemuritoare. // Că ce impresie a făcut dl. Enescu asupra lumii muzicale, asupra aceluia care au venit să decite cine sint chemați să-l aprecieze, se vede din restul unic al orchestrei simfonice care l-a prezentat cu o mare conună de lauri, cîntec de care n-a avut parte pînă acum nici un artist în orasul nostru. Acesta care au văzut și au auzit pe toți artiștii care au venit să concerteze la Cleveland, acia care au fost dirijați de fef și fel de muzicanti, acia care au acompaniat o multime de violonisti, pianisti, violoncelisti, au simțit necesitatea să se închine artei românești, artei reprezentate prin talentul dl. Enescu, și să-i ofere cununa de lauri nepieritoare“.  
Pentru toți românii care au participat la acest concert, manifestarea „a luat proporții de sărbătoare națională, cu atît mai sublimă cu cit era spontanee și venea din partea americanilor, de la un public care pentru prima dată a avut prilejul să audă pe un violonist român, s-a audă compoziții românești l./ și să ardecie conducerea lor de o măiestrie neîntrecută“.  
La 21 februarie 1924, societățile românești din Cleveland au oferit lui George Enescu o cupă de argint, cu următoarea dedicație: „Maestrului l./ George Enescu l./ cu admirație și iubire frățească, // de la Societățile românești // din // Cleveland, Ohio, Statele Unite Americane, // 21 februarie 1924“.  
Presă americană însăși nu a făcut economie de elozii atunci cînd a comentat concertul lui George Enescu din 21 februarie 1924. Cleveland Plain Dealer, Cleveland News și Cleveland Press au acordat spații largi evenimentului, cele șase editii cotidiene gelatînd concertul în termeni care nu împun nici un comerțiar.

„O noua simfonie pentru care sa fie laudați toți sfinții“

Articolul muzical James H. Rogers, de la Cleveland Plain Dealer, cunoscut pentru rezerva sa în aprecierile ce le făcea pe muzica manifestărilor muzicale, remarcă, în cronica sa, pe două coloane, publicată sub titlul „George Enescu răs-



dunde așteptărilor. Orchestra cîntă magnific cînd românul dirijează o simfonie nouă... În fine! O nouă simfonie pentru care să fie laudați toți sfinții l Pentru auzirea ei sintem îndatorati iubitorilor d-lui Enescu — în orasul nostru iubitor de muzică — un fiu al României, înzestrat cu daruri bogate și variate care, la concertul simfonic de ieri seară l./ a dirijat orchestra din Cleveland, a cîntat la vioară și ne-a prezentat fructele activității sale creatoare, cistigînd — în cele trei capacități de compozitor, virtuoz și dirijor de orchestră — aplauzele entuziaste ale audienței. // Dar lauri săi n-au fost numai figurativi, deoarece în cursul seriei l-s-au oferit o cunună de lauri și o cupă. Oricît de bogate să fi fost onorurile, oricît de mari au fost așteptările, ele n-au întrecut meritele sale, deoarece dl. Enescu este un artist de cea mai înaltă distincție, o persoană interesantă și magnetică cu numai rar înțînșie și ce e mai mult, o figură notabilă în lumea muzicală“.

„Enescu a atras atenția lumii asupra României artistice“

Wilson G. Smith, critic muzical al ziarului Cleveland Press, într-un articol de două coloane, scria printre altele: „Audiența a fost entuziasmată pînă la frenesie l./ Enescu posedă toate calitățile virtuozității, dar trebuie să mai adăugăm și aprecierea nobilă a acestei lucrări (a Simfoniei) l./ Simfonia este o lucrare foarte reușită și originală, care arată o influență franceză, atît în scoala cit și în structura-i armonioasă și a căruia-i de orchestră. Dar mai departe de aceasta nu merge influența franceză, deoarece temele sint originale, atît în cursul lor melodic, cit și în dezvoltarea compoziției l./ Am fost mai ales impresionat de miscarea lentă, care a arătat un grad splendid de invenție melodică, avînd continuitate și formă simetrică. l./ Dînsul crează temele sale melodice, apoi le îmbracă în haine oră frumoase și melodioase. l./ Este gratifactor să vezi un compozitor modern ca Enescu care nu disprețuiește să meargă de urmele clasicilor, ca să compună muzică logică și înțelegătoare“.  
Archie Bell, criticul muzical al ziarului Cle-

veland News scria, la rîndul său: „Cu compozitorul, Enescu l./ vorbește în o puternică limbă națională. Nu e nici o mirare ca este atît de iubit de conaționali săi și nu e mirare c-a arbis pe ineretul țării sale să urmărească înalte idealuri muzicale, l./ Dînsul este strict românesc în muzica sa. l./ Enescu a pus multe frumuseți în interpretarea concertului Brahms, avînd stil de expert și dovedînd că trebuie numărat între cei mai mari 6 ori 7 virtuoz pe care îi cunoaste lumea“.  
Trecere zilelor nu a micșorat camera de rezonanță a succesului înregistrat de George Enescu în primele concerte date la Cleveland.

Francis Regal, de la Springfield Republican scria pe marginea aceleiași interpretări: „Totuși senzația de dimineață abia avea să urmeze prin înălțarea interpretare a concertului lui Chausson în re major, Opus 21, pentru pian, vioară și cvartet de coarde, oare colosală a cărei evartete pasionată se imune în mod gradat ascultătorului, în asa măsură încît mulți s-au simțit copleșiți, practic înecati de torentul emoțional și total. În părțile solistice l-am auzit pe doi dintre cei mai talentați muzicani ai timpului nostru, Carl Frieberg și George Enescu, a cărui forță egală a aprofundat impresia făcută ieri de interpretarea miraculoasă dată lui Bach, Rarocri, chiar și la aceste minunate festivaluri, o operă sau o interpretare au făcut o impresie atît de puternică“.

Willard M. Clark remarcă în Springfield Union că: „George Enescu a lăsat o impresie profundă prin frumoasa sa interpretare. Enescu este o personalitate interesantă l./ și este sigur că va fi un exemplu pentru muzicienii serioși de aici“.  
„A discuta pe larg de dl. Enescu ar fi superrfluu — scria Winthrop P. Tryon în Christian Science Monitor. Din momentul în care a sosit în America, în urmă cu două stătuani, a fost recunoscut ca unul dintre muzicienii prominenti ai timpurilor noastre. Vineri dimineață el a oferit dovezi nemurabile și indiscutabile în acest sens, interpretînd partea de vioară solo în Concertul de Chausson în re major, op. 21, pentru pian, vioară și cvartet de coarde. El ne-a oferit chiar decit o interpretare, în sensul conventional al cuvîntului. Nu știu unde a dispărut virtuozitatea dar era complet absentă, dește tehnica dictatîții și a arcusului erau perfecțiunea intruchipată. // Toate acele precușări superficiale de coloratură și nuanțare a tonului, care loacă un rol atît de mare în violonistica de recital, nu s-au găsit locul aici. Și, totuși, echilibrul sonorității, sunetul vioară față de acela al cvartetului de coarde, precum și față de pian, erau perfect adecvate. Ar fi

George G. Potra Constantin I. Turcu  
Continuare în pag. 7-a

## Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelată, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Balaș (secretar responsabil de redacție)



REDACȚIA: București, Piața Sînt-Eli Nr. 1, tel. 17 32 00  
ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 71 96  
ABONAMENTELE:  
3 luni — 13 lei; 6 luni — 26 lei; 1 an — 52 lei  
Tiparul executat la:  
COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCINTEII“